Príloha č. 5

Pomoc podnikateľom na zmiernenie dosahov pandémie COVID-19

Momentálna situácia súvisiaca s pandémiou COVID-19 na Slovensku je zaťažkávacou skúškou pre celú verejnosť, vrátane podnikateľov. Preto vláda SR pripravila rôzne schémy pomoci pre všetky dotknuté podnikateľské subjekty.

Pomoc podnikateľom v gescii MH SR

Dotácie na nájomné

Jedným z najčastejších nákladov pre podnikateľské subjekty je nájomné za svoje prevádzky, ktoré však z dôvodu prijímaných opatrení na zmiernenie dôsledkov pandémie COVID -19 mali svoje prevádzky zatvorené, alebo inak obmedzené. V gescii MH SR bola prijatá forma pomoci „Dotácia na nájomné“, ktorej cieľovou skupinou je nájomca. Dotácia je poskytovaná vždy za dni obdobia sťaženého užívania, ktoré vychádza z opatrení zo strany štátu, ktorými došlo k:

- Uzavretiu prevádzky opatreniami na úseku verejného zdravotníctva;
- Znemožneniu užívania prevádzky z dôvodu prerušenie vyučovania na školách a v školských zariadeniach;
- Podstatnému obmedzeniu prevádzky zákazom prítomnosti verejnosti v prevádzkach;
- Podstatnému obmedzenie prevádzky z dôvodu zákazu vychádzania verejnosti.

Dotácia je určená len pre tých žiadateľov, ktorých prenajímateľ je ochotný nájomcovi rovnakou mierou pomôcť a to formou zľavy aj zo svojej strany, následne zo strany štátu bude za nájomcu vyplatená druhá časť tejto zľavy.

V roku 2020 boli vyhlásené celkovo dve výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu:

- Výzva na predkladanie žiadostí o dotáciu na nájomné za obdobie 1.vlny pandémie
  - Obdobie sťaženého užívania marec – september 2020;
  - Podávanie žiadostí od 23. 6 – 30. 11 2020.
- Výzva na predkladanie žiadostí o dotáciu na nájomné za obdobie 2.vlny pandémie
  - Obdobie sťaženého užívania október 2020 – február 2021.
  - Podávanie žiadostí od 16. 12. 2020 – 30. 06. 2021.

V rámci 1. vyhlásenej výzvy MH SR podporilo 19 324 žiadateľov zo schválených žiadostí celkovou sumou 39 836 173,18 eur.

Dotácia na nepravidelnú autobusovú dopravu

Dotácia na kompenzáciu ekonomickej straty prevádzkovateľov osobitnej pravidelnej dopravy a príležitostnej dopravy vyvolanej šírením ochorenia COVID-19 je zameraná na náhradu poklesu tržieb, o ktoré prišiel podnik v období, v ktorom mal významne sťažené podmienky vykonávať svoju podnikateľskú činnosť v období od vyhlásenia mimoriadnej situácie 12. 03. 2020 do 31. 07. 2020 (ďalej len „sťažené obdobie“).

Fyzická osoba podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá:

- je mikro, malým alebo stredným podnikom,

- je prevádzkovateľom autobusovej dopravy v zmysle§ 24a §25 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, vozidlami s obsaditeľnosťou nad deväť osôb,
- nevykonáva činnosť na základe zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme.

V rámci výzvy, ktorej cieľom bola kompenzácia ekonomickej straty prevádzkovateľov osobitnej pravidelnej dopravy a príležitostnej dopravy vyvolanej šírením ochorenia COVID-19 vo forme kompenzácie poklesu tržieb bolo podporených 374 žiadateľov z 376 prijatých žiadostí celkovou sumou 6,3 mil. eur z celkovej alokácie na výzvu vo výške 13,5 mil. eur. Zvyšné prostriedky cca 7,2 mil. eur budú použité na pokračovanie pomoci v roku 2021.

Pomoc MSP prostredníctvom finančných nástrojov OP II

V roku 2020 došlo k výraznému navýšeniu finančných nástrojov OP II na pomoc MSP čeliacim následkom pandémie COVID-19. V zmysle uznesenia vlády SR č. 257/2020 došlo k realokácii viac ako 330 mil. eur zo zdroja ERDF, pričom celkové navýšenie predstavuje viac ako 437 mil. eur. Slovenský investičný holding v spolupráci s MH SR vytvoril záručné programy, tzv. SIH antikorona záruka (SIHAZ), ktoré umožňujú poskytovanie zvýhodnených preklenovacích úverov MSP.

SIHAZ1 - poskytované ako pomoc de minimis. Dohodu so SIH podpísalo osem komerčných bánk, ktoré poskytujú zvýhodnené preklenovacie úvery mikro podnikom, MSP. Do konca roka 2020 bolo poskytnutých cca 2 000 zvýhodnených preklenovacích úverov v celkovej hodnote viac ako 262 mil. eur.

SIHAZ2a - podľa Dočasného rámca štátnej pomoci na preklenutie obdobia súčasných zdravotno-bezpečnostných opatrení proti šíreniu koronavírusu. Poskytovanie zvýhodnených preklenovacích úverov, s krytím rizika do výšky 90 % bankového portfólia. Dohodu so SIH podpísalo 11 komerčných bánk, do konca roka 2020 bolo poskytnutých viac ako 3 120 úverov pre MSP v celkovej hodnote viac ako 160 mil. eur.

Bližšie informácie o finančných nástrojoch sú dostupné na adrese www.sih.sk.

Dotácie pre oblasť kultúry a kreatívneho priemyslu

MH SR vytvorilo pre podnikateľské subjekty (MSP) pomoc vo forme dotácie na nepokrytie fixných nákladov, v prípade ak podnikateľ v segmente kultúry a kreatívneho priemyslu zaznamenal za obdobie marec – december 2020 pokles obratu aspoň o 30 % v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2019. Celková výška dotácie je určená ako % z nepokrytých fixných nákladov. Pre mikro a malé podniky ide o 90 % a pre stredné podniky 70 %. MH SR predbežne na dotáciu vyčlenilo 5 mil. eur, rozpočet bude vyčleňovaní zo strany MF SR postupne podľa počtu žiadostí. Výzva je vyhlásená do 31. 03. 2021.

Pomoc podnikateľom v gescii ostatných orgánov štátnej správy

Bankové záruky a úverové dotácie

Ako reakciu na pokles ekonomickej aktivity a výkonnosť podnikateľského sektora boli vytvorené aj finančné opatrenia vo forme bankových záruk a úrokových dotácií. Poskytovateľom finančnej pomoci je MF SR a MH SR. **Finančná pomoc na podporu udržania prevádzok**

Poskytovanie pomoci je prostredníctvom dvoch sprostredkovateľov Slovenskej záručnej a rozvojovej banky a EXIMBANKY SR, ktorej cieľom je zabezpečiť udržanie zamestnanosti a prevádzky v MSP, prostredníctvom poskytnutia záruky za úver a úhrady úroku z úveru poskytnutého sprostredkovateľovi pomoci.

EXIMBANKA SR poskytovala pomoc pre MSP, ktoré v rámci svojej činnosti realizujú exportné aktivity a to vo forme možnosti odkladu splátok úverov, alebo poskytnutím mimoriadnych prevádzkových úverov. Poskytnutie prevádzkového úveru, tzv. „COVID úveru“ s minimálnou úrokovou sadzbou na preklenutie negatívnych ekonomických vplyvov spôsobených výskytom ochorenia COVID-19. Úver je určený pre exportérov a jeho celková výška sa pohybuje od 100 000,- eur do 500 000,- eur. O úver je možné požiadať e-mailom prostredníctvom coviduver@eximbanka.sk.

V rámci uvedenej finančnej pomoci poskytovala pomoc aj Slovenská záručná a rozvojová banka rovnako možnosťou odkladu splátok, alebo poskytnutím prevádzkovým úverom „PODNIKATEĽ 2020“. Mimoriadny úver bol vytvorený pre MSP ako finančná pomoc na úhradu prevádzkových a investičných nákladov súvisiacich s udržaním prevádzky, a zamestnanosti, ako aj na splatenie záväzkov voči sociálnej a zdravotnej poisťovni.

Finančná pomoc na zabezpečenie likvidity

Poskytovateľom finančnej pomoci sú EXIMBANKA SR a Slovak Investment holding, ktoré poskytujú pomoc prostredníctvom bánk a pobočiek zahraničných bánk na základe uzatvorenej zmluvy. Cieľom pomoci je zabezpečiť prístup k zvýhodnenému financovaniu pre všetky podniky formou záruky za úver poskytnutý bankou a odpustenie poplatku za záruku za úver poskytnutý bankou.

Prvá pomoc +

Mnohí podnikatelia sa v dôsledku vyhlásenia krízovej situácie v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 ocitli v rôznych situáciách, ktoré spája nedostatok finančných prostriedkov a rôzne iné obmedzenia, čo sa prejavuje aj na úseku zamestnávania. V reakcii na tento stav vláda SR prijala projekt „**Prvá pomoc**“ v gescii MPSVR SR, ktorým zaviedla priame formy pomoci v podobe príspevkov, či už na udržanie zamestnanosti, alebo pre čiastočnú náhradu zníženia, resp. úplnej straty príjmu pre živnostníkov a občanov.

Prvá pomoc je poskytovaná v rámci 5 typov opatrení, ktoré sú určené na náhradu časti mzdy zamestnancov a na náhradu straty príjmu pre živnostníkov, ako aj pre občanov.

Opatrenie 1 je určené pre tých zamestnávateľov, ktorí boli nútení na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva zavrieť prevádzku. Opatrenie 2 je určené na kompenzáciu SZČO s poklesom tržieb. Opatrenia 3A a 3B sa týkajú tých zamestnávateľov, ktorých sa dotkli negatívne ekonomické vplyvy mimoriadnej situácie, aj keď sa na nich nevzťahoval Úradom

verejného zdravotníctva vydaný zákaz činnosti. Opatrenie 4 sa týka tých SZČO a konateľov tzv. jednoosobových s.r.o., na ktorých sa nevzťahuje žiadne zo skôr uvedených opatrení.

Pomoc sa poskytuje ako preplatenie časti mzdy zamestnancov vo výške 80 % celkovej ceny práce (max. 1100 eur), alebo je možnosť využiť paušálnu platbu na zamestnanca v závislosti od poklesu tržieb najmenej 20 % (270 eur – 810 eur). Druhou možnosťou je náhrada priamej straty príjmu paušálnym príspevkom pre jednoosobové s.r.o. a živnostníkov vo výške 315 eur a pre občanov formou SOS dotácie vo výške 300 eur.

Tabuľka 1 Poskytnutá pomoc „Pomáhame ľuďom“ marec – december 2020

	Vyplatené príspevky v eur	Podporené osoby
Opatrenie č. 1	63 336 909,01	163 614
Opatrenie č. 2	165 238 416,50	336 580
Opatrenie č. 3A	209 977 298,74	696 820
Opatrenie č. 3B	467 061 776,47	1 550 708
Opatrenie č. 4	17 786 887,38	79 838
Celkom	**923 401 288,10**	**2 827 560**

Pomoc v oblasti platenia daní a komunikácie s FS

Dňa 04. 04. 2020 nadobudol účinnosť zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Nasledujúce opatrenia sa týkali platenia daní alebo komunikácie s FS SR.

- Podanie urobené elektronickými prostriedkami, ak nebolo podané spôsobom podľa osobitného predpisu, nie je potrebné doručiť aj v listinnej podobe.
- Zmeškanie lehoty, ktorá uplynula počas obdobia pandémie, sa odpustí, ak daňový subjekt zmeškaný úkon vykoná najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie – okrem DPH priznaní, kontrolného výkazu a súhrnného výkazu a platenie dane a preddavkov na daň.
- Prerušenie daňovej kontroly a aj daňového konania (napr. odvolacie konanie) na žiadosť daňového subjektu alebo aj automaticky zo zákona (nasledujúci deň po začatí) alebo po doručení čiastkového protokolu – účinné do 24. 04. 2020 (do účinnosti zákona č. 75/2020 Z. z.). FS SR prerušila 916 daňových kontrol na základe žiadosti daňového subjektu v zmysle § 6 zákona č. 67/2020 Z. z. a prerušila 682 vyrubovacích konaní na základe žiadosti daňového subjektu v zmysle § 8 zákona č. 67/2020 Z. z.
- FS SR pozastavila zverejňovanie nedoplatkov do 31. 12. 2020 na PFS aj na portáli Over.Si. Za daňový nedoplatok sa nepovažuje dlžná suma dane, ktorej lehota splatnosti uplynie počas obdobia pandémie. Opatrenie sa týkalo: 28 944 daňových dlžníkov a celkovej sumy nedoplatkov na dani splatnej počas obdobia pandémie v sume 321 mil. eur.
- Daňová exekúcia sa počas obdobia pandémie odkladá. Právne účinky úkonov vykonaných počas obdobia pandémie do dňa účinnosti tohto zákona zostávajú zachované. Boli odložené daňové exekúcie pre 28 944 daňových dlžníkov, exekučné tituly v počte 29 640, v celkovej sume 321 mil. eur.
- Posunutie lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie (02. 11. 2020), Hlásenia o vyúčtovaní dane a o úhrne príjmov zo závislej činnosti do konca druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie. Posunutie lehoty

na podanie daňového priznania k dani z príjmov využilo viac ako 280 tis. daňových subjektov, z toho cca 50 % právnických osôb a 30 % fyzických osôb – podnikateľov, ktorí nepodali daňové priznania do 31. 03. 2020.

- Neuplatnené daňové straty vykázané podľa zákona o dani z príjmov za zdaňovacie obdobia ukončené v rokoch 2015 až 2018 si môžu podnikatelia uplatniť najviac v úhrnnej hodnote 1 mil. eur.
- Úprava v § 46 ods. 8 daňového poriadku – predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k zisteniam v protokole z 15 pracovných dní na 30 pracovných dní.
- Úpravy platenia preddavkov na daň (výhodnejšie preddavky - platenie nižšej sumy preddavkov (buď podľa daňového priznania za rok 2018 alebo podľa daňového priznania za rok 2019), nulovanie preddavkov na základe podaného vyhlásenia o poklese tržieb, upustenie od vyrovnania preddavkov, umožnenie platenia preddavkov na daň z príjmov inak sa bude týkať cca 73tis. daňových subjektov.

FS zaviedla aj ďalšie opatrenia:

- Zníženie úroku pri povolení odkladu platenia dane/splátok z 10 % na 3 % (od 12/2020 aj spätne odo dňa vzniku daňovej povinnosti).
- Zmiernenie podmienok pri povolení odkladu platenia dane/splátok – od 02/2021 aj spätne.

Pomoc podnikateľom v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu

Segment kultúry a kreatívneho priemyslu je jedným z najviac zasiahnutých sektorov a za rok 2020 bol najviac obmedzený z dôvodu prijatých opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov pandémie COVID-19. Od začiatku roka sú dlhodobo zrušené všetky festivaly, prehliadky, koncerty a väčšinu roka sú zatvorené divadlá, kiná a obmedzené všetky kultúrne podujatia.

Ako pomoc pre tento segment bolo vytvorených viacero dotácií:

- Pomoc Audiovizuálneho fondu
    - pomoc pri presune pripravovaných podujatí s podporou fondu;
    - finančná podpora pre 46 kín na Slovensku v celkovej sume takmer 600 tis. eur;
    - odklad povinností vyúčtovania a úhrady za minuloročné projekty podporené z fondu;
- Dotácia na projekt: Znižovanie ekonomických dopadov v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-9 v segmente kultúry a kreatívneho priemyslu.

V roku 2020 MK SR vyhlásilo v rámci uvedeného projektu výzvu na poskytnutie jednorazovej dotácie vo výške 3 780 eur pre technické a podporné profesie v kultúre a kreatívnom priemysle (SZČO a slobodné povolania). Pomoc sa vzťahuje na obdobie mimoriadnej situácie marec až september 2020, pričom ide o mesačný príspevok vo výške 540 eur.